

Stockholm den 30 mars 2020

KRAV ekonomisk förening
Box 1037
751 40 Uppsala

Yttrande över förslag till ändringar i KRAVs regelsamling kapitel 10 Slakt, och ny regel i kapitel 5 Djurhållning

Övergripande synpunkter

Svenska Djurskyddsföreningen (SDF) anser liksom KRAV att inga djur ska behöva övernatta på slakteriet. Vi är besvikna att slakteribranschen sedan 2014, när den senaste regeln kring övernattningsinfördes hos KRAV, fortfarande inte har löst logistiken. Även om det inte finns något entydigt stöd i forskningen att övernattningsav djur på slakterier är dåligt från djurvälståndssynpunkt, finns det flera problem som regelbundet ses vid övernattningsav djur på slakterier. Till exempel fastnar eller skadar sig djuren lätt i stallmiljöer de inte är vana vid och för lakterande djur utgör övernattningsav en välkänd risk att de inte blir mjölkade. Signaler från branschen om att en regel är svår att tillämpa och inte efterlevs fullt ut i praktiken, får inte i sig vara ett skäl till att KRAV mildrar regeln på bekostnad av djurvälståndet.

De regeländringar som KRAV nu föreslår bygger till stor del på att djurägaren intygar förhållanden för såväl djur som ska kunna övernatta, som för djur som inte är lämpliga att övernatta. KRAV föreslår att det för dessa intyg ska räcka med muntlig kommunikation vid slaktanmälan, utan ytterligare dokumentation. SDF menar att en muntlig anmälan inte är tillräcklig för att säkerställa ett gott djurskydd och en hållbar bevisning. Om ett trovärdigt regelverk ska bibehållas måste nödvändiga intyg byggas på skriftlig dokumentation.

Detaljsynpunkter på förslaget

10.5.1 Övernattningsav

Den nya regeln 10.5.1 föreslår att alla djur i etablerade djurgrupper ska få övernatta och att det räcker att djurägaren muntligen vid slaktanmälan kommunicerar att djurgruppen är etablerad. Ett sådant godkännande måste enligt SDF byggas på ett skriftligt och i efterhand kontrollerbart intyg för att vara acceptabelt.

Den förändring av KRAVs regelverk som föreslås urholkar värdet av KRAV-märket som en garant för gott djurskydd vid slakt, då man nu vill tillåta övernattningsav bara mot bakgrund av att djuren tillhör en etablerad djurgrupp. Tidigare regler krävde dessutom att djuren levereras så sent som möjligt kvällen före slakt och att djurägaren ansvarar för uppställning och att djuren har riklig tillgång till foder, vatten och strö, för att medge övernattningsav. Dessa krav bör införas även i den nya 10.5.1.

10.5.2 Djur som inte får övernatta

Också här räcker det enligt förslaget med en muntlig kommunikation vid slaktanmälan, vilket gör bevisläget svårt om det visar sig att djur som inte borde ha fått övernatta ändå gör det. Skriftliga intyg skulle eliminera bevisbördan för såväl djurägare som slakteri och bör därför krävas.

Regeln är dessutom svårbegriplig på grund av de undantag som regel 10.5.3 möjliggör och de tolkningsmöjligheter som kommentarerna medför.

10.5.3 Djur som levereras av djurägaren

De uppställda undantagskraven för övernattnig bör inte bara gälla ensamma djur och gris om de levereras av djurägaren, utan även de djur från en etablerad djurgrupp som förslås få övernatta enligt regel 10.5.1.

10.5.4 Grundkrav för KRAV-certifierade djur som övernattar på slakteri

De fyra första punkterna i förslaget är adekvata men den sista punkten måste skärpas. Tillsyn bara morgon och kväll enligt L22 räcker inte för att uppfylla många konsumenters förväntningar på extra bra djuromsorg för KRAV-djur. Om KRAVs djur ska övernatta på slakteri bör de ges tillsyn minst en gång under natten, liksom att djuren alltid bör övervakas av kontrollpersonal från relevant myndighet vid urlastning. Skadade eller sjuka djur måste hanteras direkt vid ankomsten till slakteriet om gruppen förväntas övernatta.

10.5.5 Valbara krav vid övernattnig

Ett system med valbara krav är mycket svårare att värdera än ett system där alla krav är lika för alla djur. Välfärden för de övernattande djuren kan antas vara betydligt bättre om slakteriet använder boxar med mycket halm och minskad beläggning, jämfört med om djuren får övernatta i konventionella boxar men transporten varat i max 3 timmar. Ändå likställs dessa förhållanden i förslaget. Alla regelkrav för övernattande djur i samma kategori bör därför vara fasta och inte valbara.

10.5.6 Övernattnig i ensamboxar eller Uddevallasystem

Om djuren ska övernatta i ensamboxar eller Uddevallasystem måste ett krav på kvällsronnd av slakteripersonalen införas. Särskilt de djur som är lättstressade har erfarenhetsmässigt en ökad risk att fastna och/eller skada sig i dessa boxar varför de behöver extra tillsyn jämför med djur som övernattar i större och etablerade grupper.

Övriga regler i kapitel 10

SDF anser att övriga förändringar, strykningar och tillägg som föreslås för reglerna i kapitel 10 är relevanta och motiverade.

5.1.12.2 Dokumentation och information inför slakt

Regeln är ny och har enligt kommentaren införts för att få en koppling till den information slakteriet behöver från djurägaren för att bedöma om djuren är lämpade att övernatta eller inte. Som tidigare angivits i detta yttrande anser SDF inte att muntlig kommunikation vid slaktanmälan utgör ett tillräckligt underlag för att ge slakteriet den information som krävs enligt regel 10.5.1 och 10.5.2. Allt intygande bör vara skriftligt för att ge en säker dokumentation.

För Svenska Djurskyddsföreningen

Johan Beck-Friis

Generalsekreterare